

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 459. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm13443/facsimile.pdf (tilgået 30. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Engelskmanden paa Timen [maa kunne] se det paa den angelsaxiske Poesi, som der til Lykke er store Mindesmærker af. Nu var det just for disse Mindesmærkers Skyld, vor livsalige Konge, med Faderhjærte for alt folkeligt, lod mig rejse til England i Aarene 1829—31, da jeg ingen Ting kunde gjøre her hjemme; og der er da ingen, som bedre véd, hvordan Engelskmanden betragter Angelsaxeren end jeg, som repræsenterede ham baade i London, i Oxford og Cambridge, ja, lige til Exeter og Bristol, altsaa til hans gamle Grænsekjæl mod Cornwall og Wales. Nærmest gjaldt nu vel Rejsen at syne de angelsaxiske Haandskrifter i det britiske Museum, og hvor de ellers maatte findes, og paa en skikkelig Maade, saa vidt muligt, stjele det bedste, altsaa et lille Vikingstog efter Tidens Lejlighed; men der maatte naturligvis mere til, [for] at drive mig Hjemføding over Nordsøen saa sent, da jeg alt var voxet fast til mine Bern og Bøger og daglige Vaner; ja, der maatte meget mere til, for at jeg, som indtil den Dag aldrig med min gode Vilje talte andet end Dansk, skulde stræbe at gjøre mig fortrolig med et fremmed Sprog; saa dertil behøvedes Haabet om at erobre England, eller dog at forberede den eneste store Erobring, danske Folk fra Arilds Tid havde Lyst og Lykke til.

Min Hovedsag var altsaa ordentlig at komme i med Engelskmanden og at vinde ham for Angelsaxeren og derved for Norden. Hermed saa' det nu vist nok fortvivlet ud; thi Lovtalen over Gammel-England, som er i alles Munde, gjælder aabenbar slet ikke, hvad Historien kalder saa, men tvært imod Ny-England siden den glørværdige Revolution (*the glorious revolution*) 1689, og selv de grundigste Historie-Skrivere paa Øen gik sjælden længere tilbage end til den normanniske Erobring 1066, og aflærdigede allenfalds det angelsaxiske og danske Tidsrum som et grueligt Barbari, der, des værre, haafte meget for tidlig og meget for længe afbrød det klassiske

Roms milde og velgjørende Indfyldelse under Domitian og Nero. I det 16de og 17de Aarhundrede havde enkelte Oldgranskere vel nyslet med Angelsaxisk og udgivet lidt, hvoraf de forstod endnu mindre; men i det 18de Aarhundrede var alt sligt enten rent overset eller betragtet som Daarskab; og til Bevis kan tjene, at det angelsaxiske Heltedigt, Bjovulvs Drape, skabt og skikket til at være en lille fælles Homer for England og Norden, det blev først bekjendt ved Islænderen Thorkelin, som førte en Afskrift her hjem og udgav den 1815, og ved min Fordanskning 1820, uden at selv det havde gjort mindste Opsigt i England. Den første Sommer, jeg var i England — thi ligesom de første danske Vikinger gjorde jeg kun Sommer-tog til Themsen og pakkede mig før Vinter — altsaa den første Sommer betragtede Engelskmanden mig som en halvgal Poet, der havde faaet den Grille, at der laa store Skatte begravede i de gamle barbariske Skrøller, som de ordentlig lo ad at se mig sidde daglig og rode i, og fortalte mig med en vigtig Mine, der var ingen Ting.

Den anden Sommer derimod, da de saa, jeg virkelig kom igjen, og mærkede, at jeg, som nu var bleven bedre kjendt baade med dem og Sproget, virkelig havde dem til bedste og beklagede deres Smagløshed: at de bejede paa Glasperler og vragede Juvelerne, — nu begyndte de aabenbar at fatte Mistanke om, at det dog ikke maatte hænge saa ganske rigtig sammen med den Dom, Hume og deres andre historiske Orakler nbeset havde faldt over det angelsaxiske Tidsrum; og jeg maa i den Henseende fortælle Dem et karakteristisk Træk, der siger mer end mange Ord. Der laa nede i Exeter i Devonshire en angelsaxisk Versebog, som man vidste, havde ligget dær i det gamle Stiftsbibliotek, siden Exeter fik sin første Bisp i Slutningen af det 11te Aarhundrede; og noget af det første, jeg spurgte om i det britiske Museum, var naturligvis, om man ikke dær havde en tro Afskrift af den mærkværdige

